

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor. | 2 évre 6 kor. | 3 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKÉI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombatokon is.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dohányboltokban.

Az általános választójogról.

SZABÓ DEZSŐ főreáliskolai tanár előadása: Tartotta a Vasutas Szövetségben 1908. febr. 9-én.

Az általános választói jogot a legkülönbözőbb szenvedélyek és törekvések használják jelszó gyanánt. Minden elképzelhető jönnek a megvalósulásáért ennek a jelszónak a győzelmétől teszik függővé. Valóságos mesébeli kalitkát csináltak belőle, mely tele van repülni-vágyó sült galambokkal. S ha egyszer a jogot követelő tömegnek sikerülni fog letörni a kalitka zárját, mindenki szájába fog repülni egy, sőt a nagyobb szájuak kettőre is számíthatnak.

Önök, uraim, kik nemcsak munkás/kezükek, hanem értelmi belátásukkal is polgárok kívánnak lenni, bizonyára meg fogják rostálni ezeket az ígéretek. Hiszen önök tudják, hogy az egyetemes boldogságot nem szokták máról holnapra összetakolni. Midőn tehát az általános választói joggal kapcsolatban levő kérdéseket vizsgáljuk, elfogunk vonatkozni mindazon szenvedélyektől, melyeket napjainkban csak kimondása is előidéző. Elfogulatlanul megmarkolható tények alapján igyekezzünk tisztán látni a dolgban.

Három pontban tárgyalom az idevágó kérdéseket. Első pont lesz, hogy milyen elvnel fogva követelik az általános választói jogot és milyen formát lehetnek. A második pontban példákat fogunk látni, hogy mikor és hol valóstították meg (több vagy kevesebb mérszorítással) az általános választói jogot és hogy megadták az illető népnek azt a jót, amit vártak tőle. Legvégül pedig azt vizsgáljuk meg, hogy Magyarország népe elérte-e a fejlődésnek azt a stádiumát, midőn az általános választói jognak, mint a közakarát most már egyedül életképes megnyilatkozási formájának, szükségesszerűen be kell következnie.

Hogy milyen elvnel fogva követelik az általános választói jogot, arra a legkisebb feleletet Rousseau: „Contrat social” című művében találunk. Az állam szerinte egyenlő joggal, egyenlő szabadakarral született emberek szerződése, a közös ténykedésnél tehát mindenki szerződő fél akaratának egyenlő súlytal kell bírnia. Senkinek sincs joga engem háborúba küldeni vagy tőlem adót szedni; ha az a jogi intézmény, melynek erejénél fogva ezt teszik, az én megkérdésem, az én akaratom nélkül jött létre. Klasszikus olvasmányain át nézve a világot, még a népképviselőt is abszurdumnak mondta, mert szerinte az akaratát nem adható s így minden állami elhatározásnál meg kell kérdeznit az állam minden tagját, tehát a nép összességét. Ha már vannak követek, azok nem képviselői, hanem megbízottjai a népnek, s midőn a kapott utasításon egy házszálynival is túl mennek, megszüntnek a népküldöttéi lenni. Mert a szuverén hatalom senkié, azt egyén, vagy testület nem gyakorolhatja. Az állami közakarát létrejötténél minden egyén akaratának egyforma joga van. Ezt az élet-később enyhítették, változtatták, érvényesítették szociális törekvések keretében, de magva megmaradt: az állam összes működő tagjának a munkájából él, tehát minden munkástagot meg kell kérdeznit, mikor az egész határozni akar.

Nincs helye itten, hogy bemutassam, mi csoda történelmi tévedés van Rousseau teoriájában. Ma már melyebb pillantást tudunk vetni az emberiség múltjába s tudjuk, hogy az államok nem szerződés útján jöttek létre. De figyelembe kell vennünk azt a tévedést, mintha az, hogy az ember mint adófizető, vagy mint katonai munkát, értéket ad az államnak, ezért szükségesszerűen joga is van, hogy szavazati joga legyen. Hisz azért, amit ő az államnak ad megkapja egy-

ekben az ellenértékét, az állam védi vagyoni és személyes biztonságát. Az állam elégtit ki a modern élet igényeit, száz meg százféle közintézményeivel. A dolgozó, hűm tudó nyomoréknak, a vagyontalan betegnek utolsó menedéke az állam. De akinek a dolog még sem tetszik, ám mondja ezt: „No, kedves állam, Isten veled! Én mátl kezdve semmiféle államnak, semmiféle köznek tagja nem leszek, tisztára mint egyenlő fogok élni. Nem fizetek adót, nem leszek katonád, de aztán neked sincs ám semmi közöd hozzám.” Tegyük fel, hogy az állam beleegyezne ebbe az ajánlatba, mi lenne akkor a következménye? Először is azt az embert bárki agyonlúthet, meglophatná, mert az állam csendőrei, rendőrei, katonái nem védnék többé. Fogadhatna ugyan fegyveres védelmet, de ha ezek megszegnék a vele kötött szerződést, megint nem volna kihez folyamodjunk, mert az állam igazságszolgáltatása nem fáradság érte. Egy közkerítés, egy muzeumba nem volna joga belépni, sőt az utcákon sem járhatna, mert a követet s az utcai világítás is a köz vagyona s neki, mint aki minden közből kilépett, joga többé hozzá nem volna. Azt hiszem, nem várná be az általános választói jog behozatalát s visszszakéredzene az államból.

Aztán egy másik, nem kevésbé erős érv szól a Rousseau-féle teoriák ellen. Van-e mindenkinek értelmi belátása, hogy akaratával befolyjon az állami élet fejlődésére? Egy példát mondok. Egy 10 emberből álló társaság bérbe vesz két lovat és egy omnibuszt. A társaságból kettő, mondjuk X és Y, tudják a lovat hajtani, a többi azt sem tudja, hogy miként fogja a gyeplőt a kezébe. X azt mondja: „Mivel én és Y barátom értünk a hajtáshoz, mi magá elhajtogatjuk a lovakat, ti pedig üljétek a kocsiába s csináljátok a magatok dolgát. Erre a társaság egyik tagjára rájön az apostolokodás s felmáltalankodna: „Ez jogtalanság! mi egyenlő összeggel járultunk a kocsit kibérléséhez, követeljük tehát, hogy egyenlően vegyünk részt a hajtás minden mozzanatában. S akkor néssillána mind a tíz huzni, tisztítani azt a szegény két párat. Hát messze nem mennék s hamar áldozatul esnének a társaság általános nyitvános lohajtási jogának.

Pedig ebben az esetben csak tizen ültek a szekéren, s csak két lovat kellett hajtani, ami végre is nem nagy tudomány. Az állam szekérében milliók és milliók ülnek s az állami élet irányításához oly sokoldalú látás, a tényeknek oly mély megértése szükséges, amit igazán nem várhatunk mindenkitől. Tegyük fel például, hogy képviselőválasztás van az általános választói jog alapján s egy kerületben két jelölt van. A megalkulandó országgyűlés legfontosabb teendője, mondjuk, az lesz, hogy határozzon, megtartsa-e a mostani állandó hadsereget a mai formájában, vagy behozza a militiát. Hogy valaki erre a kérdésre válaszoljon, ismernie kell a külpolitikai viszonyokat s mérlegelni kell azokat a kiszámíthatatlan esélyeket, mikor ez a gyökeres változás az országban magával hozna. A képviselő az állandó hadsereg, B. képviselő a militia mellett van. Mindkettő egyenlő nagy szónok, egyformán szeretőremélő s egyenlő korteszéközőkkel rendelkezik, Zsákhordó Márton, Kaptá-Kristóf, Házaló, Vendel, derék polgárok, kik a hét hat napján dolgoztatnak, a hűsödiket átszogatják. Végighallgatják mindkét szónokot s most szavazniuk kellene. De melyikre, mikor mind a kettő „olyan szépen szavazott”, hogy egy szót sem értettek belőle. Ahol nincs belátás, nincs meggyőződés s a hol nincs meggyőződés, nincs akarat. Mennek hát meggyőződésért és akaratért az újságukhoz. Így voltaképpen nem ők szavaznak, hanem az, aki

azt a cikket írta. Lehet, hogy ez az úr csak tegnapelőtt ment újságrónak, mert a vizsgán megbukott, vagy egy banktól elbocsátották s ma már ő szavaz, még pedig blindre, száz meg száz ember szavazatában.

A szavazás formáiról csak egy pár szó fogok szólni. Közvetlen a választás, ha a nép maga szavaz a jelölőre. Közvetett a választás, ha a szavazók választókat választanak s ezek választják meg a képviselőt. A szavazás egy másik formája, mely a francia forradalom alatt is felbukkant s melyet Harc és Mill Stuart ajánlanak, a következő: Megállapítják, hogy az ország választ, mondjuk 450 képviselőt. Tegyük fel, hogy 1200 jelölt van erre a 450 helyre. Megküldik már-most ennek az 1200 jelöltnek a névjelét minden szavazónak s mindenki kijelöli belőle azt a 450 embert, kit az ország képviselőül akar. Így mindenik szavazó szavazza az ország minden képviselőjére. De kérdem: értelmes belátáson alapuló cselekedet, mikor valakinek kezébe nyomunk egy olyan vadat névsort, mint egy vasúti menetrend s az ismeretlen nyevok tengeréből úgy hoppra ki kell halászni 450-et. A helyi érdekek befolyását s a korteszékedést akarták kikérülni ezzel a formával s még nagyobb bajba estek: lutrin huznák ki minden választásokr az ország sorsát. Megjegyzem még, hogy Taine, a nagy francia gondolkodó a közvetlen választást tartotta a legjobb formának, mert így mégis inkább az intelligencia kezébe kerülne a képviselő választás. Mások ugyanezt a célt azzal akarják elérni, hogy az intelligencia tagjainak két vagy több szavazatot is adnának.

Most pedig lássuk, hol és milyen eredménnyel érvényesült az általános választói jog. Ha ókori felfogásunk volna az emberrel, majdnem megvalósítva látnók az állam összes tagjainak befolyását a közakaratra az athéni demokráciában, különösen, mikor a Solon által megalkotott bizetart néposztályok utolsója is megkapta a szavazás jogát. De itt nem képviselői rendszerrel van szó: minden polgár szavaz és szavazatával ugyszólvá közvetlenül intézi az állam ügyeit. Előjárókat, hivatalnokokat választ, ellenőrzi őket, határoz béke és háború felett, szóval a nép igazán szuverén. De hiányt meg, hogy egy modern állam egyetlen ügyi miniszteriumának ügyköre sokkal bonyolultabb, mint amilyen az egész athéni közügy volt. Csakis ily egyszerű viszonyok közt intézheti a nép magát az állam ügyeit s így is hánszszor lett demagógok, vagy nagyraavagyók áldozata. Azután meg a polgárokon kívül volt egy sokkal nagyobb tömeg: a rabszolgák. De ezek a görög felfogás szerint nem voltak emberek. Jogilag dologok voltak, kiket eladni, cserélni, sőt megölni is lehetett. Szavazatot adni ezeknek ép oly bizarr lett volna a görög előtt, mintha most a házi állatot akarnák bevinni az alkotmányba.

Nem terjeszkedem most ki Rómára, hol folytonos versengés van a plebs és a patriciusok közt. Igaz, hogy a plebs néha oly hatalomra tesz szert, hogy plebiscitumaival törvényt szab még a patriciusoknak is. (Tit. Liv. III-VII. Dionysion Halic. XI.) De meg kell jegyezni, hogy ugy Róma mint Athén, akkor igazán nagy, mikor a tömeg hatalmas leghelebb csak szinleges s nagy egyének energiája vezeli az államot. A rabszolgáknak Rómában sem volt jobb sorsuk.

Mi volt az az erő, mely emberré szerette ezeket a rabszolgákat, az ókor szomorú proletáriáit? Mi volt az az erő, mely megnyitotta a haladásnak az egyenlőség pályáját? Azt hiszem, nem fognak megbüntetni, ha ki merem mondani, hogy ez az erő a kereszténység volt. A keresztusi nésszék azok, melyek 2000 év óta fölébe bocsádtak

Ma lapunk 4 oldal.

az emberiségnek: több szeretetet, több irgalmat, több jogot! S hogy ma az emberi jogok legnagyobb kiszélesítéséről, az általános választói jogról gondolkozzunk és beszéljünk, az éppen csaknek az eszméknek a diadalja.

A legújabb korig azonban az általános választói jognak még csak kezdetleges formájáról sem lehet szó. Az a természetes munkafelosztás, mely a történelmi fejlődésnek volt a természetes eredménye, megszabta minden társadalmi osztálynak a maga munkakörét s a nép csak mint irányított erő vett részt az állam életében.

A francia forradalom teremt meg az első általános választói jogot s Franciaországban, mint a legtanulságosabb példán, fogom bemutatni az általános választói jog határait.

Az 1793. jun. 24-iki alkotmány szerint minden 40000 ember után egy képviselő választatik. A választói jog kellei: a) a polgári jog, ami a 21-ik év betöltését feltételezte, b) férfinem, c) 6 hónapi állandó lakás, az illető kerületben. Cseled nem szavazhat, mert függő helyzetűnek fogva csak gazdája szavazatát szaporítaná. Ez a törvény a század folyamán sokféle változáson ment keresztül, ma a következő formában van meg: Franciaország választ 576 képviselőt. Szavazásra jogosít: a) állampolgárság (21 év), b) férfinem, c) fél legyen véve a választók jegyzékébe, d) 6 hónapi állandó lakás. Tényleges katonák, büntetés alatt levők, kérmébegek nem szavazhatnak.

Most az a kérdés, boldoggá tette-e az általános szavazói jog Franciaországot? Franciaország a 19-ik század folyamán a legellenlétesebb áramokba dobja bele magát. A nép megszavazza a köztársaságot, a császárságot, a királyságot, megint a köztársaságot, a második császárságot, megint a commune-t s köztársasággal végzi. Micsoda széleszélyű, rángatózó politika ez! Mert kiesett a vezető szerep azok köréből, kik lassan tovább építették volna az ország jövőjét azoknak a nagy erkölcsi elveknek a segítségével, melyek szép múltat adtak e népek. A nép alvó, műveletlen tömegének elhatározó befolyása lett az állam életére. A műveletlen tömegnek pedig éhes ambíciója, és naiv itélet van. Vörös száju demagógok adóelengedést ígértek s templomrablásra vezették őket. Hát ez nagyon lestezt nekik s mentak ulánok. Aztán jött Napoleon: A hős katoná iránt áldoröklött csodálata volt a népek s a nagy katoná kedvéért ellűrte nyakán a zsarnokot. És ez így ment tovább. A fejlődésnek az a lassu, logikus folyamata, mely Franciaországot polgári, hadi, tudományos és művészi ténen a világ első nemzetévé tették, megszakadt. S ez másként nem történhetett. Ha most az utcáról behívánk három hősitiztetőt s kezükbe nyomnánk egy darab posztót: faragjátok rögtön egy frakcot belőle — bármily becsültesek is volnának azok s bármily joggal és emberi méltósággal születtek is, nagyon furcsa frakcot kanyarítnának világra. Hát ha arra rángatnák be őket, hogy egy ország jövőjét szabják meg? De hiába, Franciaországban is voltak mindig olyanok, kik jobban féltették frakkjukat, mint hazájuk jövőjét.

Mindenki ismeri Franciaország jelenlegi viszonyát. A legutolsó képviselőválasztások Párizsban voltak s volt alkalom látni, milyen szennyes hullámokat vet a nép, ha politikai kalandorok felzavarják. Az egyik választó gyűlésen egy sohasem munkáló munkás azt ajánlotta, hogy le kell rombolni a templomokat, hogy ne emlékeztessék a népet régi babonáira. S ezek a templomok az egész művelt világ gyönyörűségei. A falak tele vannak plakátokkal, melyeken az ellenfelek a legképtelenebb rágalmatokat dobálják egymásra. Az egyik plakáton pl. ez állt: „Polgárok! ti megakarjátok választani X-et. Hisz ez egy piszkos jészuita. Tanúkkal bizonyíthatjuk, hogy minden reggel 7 órakor ott imádkozik a St. Eustache templomban.” S ezek, akik így belemarkolnak az egyéni lelkiismeretbe, szabadgondolkodóknak hívják magukat. Különben hogy az általános választói jog milyen nagy boldogság, mutatja, hogy az 1902. évi választásnál 2,340.760 szavazó nem élt szavazati jogával.

Általános választói jog van Belgiumban, de itt a szavazás kötelező s a műveletlen elemek feltűnközésének gát van vetve az által, hogy az intelligencia tagjainak 2/3 söt 3 szavazata is van. Németországban szintén általános választói jog van. De itt tekintetbe kell venni, hogy a

politikai ügyek vezetője a kancellár csak a császárnak felelős, a parlamentnek nem s így a népképviselőknek nincs meg az az elhatározó sulya, mint teljesen alkotmányos államban. Olaszországban csak az irni-olvasni tudás korlátozza a jog általánosságát. A gazdag, művelt, igazán munkás állam: Anglia még nem tartotta szükségesnek behozni a teljes általános választói jogot, bár a választói jog határai nagyon szélesek. Ausztriában nem rég megcsinálták az általános választói jog kuriaját. De érdekes, hogy az utolsó választásnál a 7,089,479 szavazó közül 5,175,430 nem szavazott s így a szavazóknak több mint 73%-a nem tudott mit csinálni a hirtelen nyakába szakadt boldogsággal.

Az említett államban a lakosság és a szavazók száma közt a következő az arány:

Franciaországban szavaz a lakosság	28 18 %
Németországban	22 23 %
Belgiumban	22 — %
Angliában	16 85 %
Olaszországban	7 83 %
Ausztriában	27 39 %

Ezekkel szemben Magyarországon a lakosság csak 6 32 % szavazhat.

És ez a szinte szegénytelenül csekély szám jó átvezető pontot képez Magyarországra. Mert ez a szám azt mondja: hogyha be akarunk állani a modern állanok közé, több akaratkak kell érvényesülést adnunk; több értelmet megkérdőznünk, szóval ki kell szélesíteni a választói jogot. De midőn a modern államok sorába akarunk állani, ez nem azt jelenti, hogy induljunk rohadásnak mint Franciaország, bár ez is eléggé modern dolog. Hanem azt jelenti, hogy figyeljük meg mind azt a jót és rosszat, amit az általános választói jog külföldön előidézett s úgy alakítsuk meg a magunk választói jogát, hogy lehetőleg mind azt a jót megszerezzük s mind azt a rosszat elkerüljük.

Két főkérdés szabja meg Magyarországon az általános választói jog formáját: a) a nemzeti kérdés; b) megérett-e már a nép egész tömegében arra, hogy akaratával befolyjon az állami élet fejlődésére?

Az első kérdést annyit tárgyaltak már, hogy elég röviden arra utalni, hogy az általános választói jog alapján megalakult parlament teljesen munkaképtelen volna. Nem rég láthatuk, hogy egy pár emberből álló nemzeti csoport hetekig fel tudta tartani sürgős szociális kérdések tárgyalását. Az új parlament, hol a nemzetiségi képviselői talán egyelő, talán nagyobb számmal volnának, mint a magyar faj képviselői, a legadázabb, legterméketlenebb fajj harcnak volna a színtere. Mert a rossz szenvedélyek ellen egy házbizabály nem elég erős. Már pedig abban mindenki egyet ért, hogy a jövőnek becsültes, munkás parlamentre van szüksége; nem egy szitkozódó, verekedő konglomeratúra.

A második kérdés megvilágítására: ráérett-e népünk az általános szavazói jogra, mindnyájan tudnánk példákat hozni. Egyik erdélyi faluban a jegyző hallja, hogy félrevenik az oláh templom tőkáját. Kimegy: a templom körül izgatott népet talál, kaszával, villával felfegyverkezve. Mi a baj? Hát az egyik elmondja, hogy megbízható forrásból hallották, hogy Rudolf trónörökös nem halt meg; hanem a tordai hasadékba zárták el egy barlangban, mert a népet nagyon szerette. K most neki indulnak s kiszabadítják. A jegyző vén róka volt s tudokra adta, hogy már elkéstek, mert napokkal ezelőt levelet kapott; melyben Rudolf írja, hogy sikerült elszöknie Amerikába, de majd vissza fog jönni s akkor majd a fenyőfák is páliukát és pulszkát fognak izzadni gyanta helyett. Természetes, hogy erre lecsendesedtek.

Közelebbi példát is mondhatok. A múlt vasárnapi előadásban egy hozzámm közelálló alak bekiáltott öméltséggé a püspök ur előadásába: „ne csak erről beszéljen, engedjék el az adót!” Micsoda fogalma lehet az állam életéről annak, aki azt hiszi, hogy az állam olyan bugyilás, amelyből mindig lehetne kivenni, akkor is, ha soha semmit nem tennék bele. Pedig a nép nagy tömege ilyen emberekből áll. Hisz aki valaha választáson volt, tudhatja, hogy némelyik kortes mily képtelenséggel hazudja képviselővé a maga jelöltjét. Felül mindenkinek ez a szegény nép, mert nincs műveltség ahhoz, hogy politikai

belátása legyen. Egyetlen irányadója lehet politikai kérdésekben: az újságja s vajjon a magyarországi (nem lehet mondani magyar) sajtó munkái alkalmasak-e arra, hogy az országot irányítsák? Nem akarok egyes lapokat említeni, de tessék kimeríteni, úgy tudomra egy csomó újságot az újságpolitiból s mit találunk azokban? Szennyes szitkokat, piszkos rágalmat. S ezeket éppen azokra a nagy lelki igazságokra dobják, melyek kulturánkat kiépítették, társadalmunkat erkölcsi egyensúlyba hozták. Vannak derék, érdemes munkásai a sajtónak, de százával vannak félművelt, iskolákból kicsapott, félben maradt emberek, akik hogy minden áron érvényesüljenek, ennek a nagy hatalomnak, a sajtónak lettek bravóivá. Nem köi ezeket a haza testéhez sem hit, sem erkölcs, sőt legtöbbször vérségi kötelék sem. Lélekük minden gyökérszála zsebükből erőd, ezt trágyázzák hát, hogy szépen viruljanak. Ezek mozgatják a nyomdafesték utján a becsültes, de műveletlen, nép százezreit s az általános választói jog ezeknek kezébe adná a diktátorságot.

Nem az az első dolog tehát, hogy mindenkinek olyan jogot varrjunk a nyakába, amivel azt sem tudja, hogy mit csináljon. Hiszen olvasni is van mindenkinek joga; de előbb meg kell tanulnia olvasni, hogy ezt a jogát gyakorolhassa. Első kötelességünk tehát értelmet, belátást adni a nép nagy tömegének. Becsültes, igazán magyar sajtót kell teremtenünk, mely megismertesse a népet az állami élet nagy kérdéseivel s megvédje lelketlen népvégekkel szemben azokat a lelki értékeket, melyek hitet, erkölcsöt, művészetet s ami nem utolsó, egymáshoz való szeretetet s becsülést adtak az embereknek. Tanítani kell a népet minden ténen, hogy jöjjön el az idő, mikor az általános választói jog a fejlődés természetes következménye, nem egy demagóg, csapatt, erőszakos ténye lesz.

Ki kell tehát már most szélesíteni a választói jogot, hogy az értelmes, öntudatos munkásság érvényesítse a maga akaratát a közakarabban. De vigyázni kell, hogy ez által ne dobjuk a hazát éhes szenvedélyek, önző spekulációk zsákmányául. A többszörös szavazattal biztosítani kell az intelligens elemek túlsúlyát. Akik a munkát becsülik, meg kell hogy becsüljék ezt a hazát, mely a magyar faj ezer éves becsültes munkájának eredménye.

UJDONSAGOK

Városunk érdekei. Székesfehérvár városnak régi és nehéz sulya az állami főreáliskola. Mikor 1892-ben a város megépítette, fölötté 200 ezer korona kölcsönt, a mit azóta törleszt is nagy keservesen. Ez azonban nem elég. Van még egy másik keserves terhünk: Városunk évi 9900 koronával járul hozzá a főreáliskola kiadásaihoz. Nyösörögünk mi ezért évek hosszu során át eleget, a közgyűléseken nem egy felszólalás is elhangzott; hogy vegyék le a város nyakáról ezt a nehéz terhet. Hiszen van akárhány város Magyarországon, a hol az ilyen állami intézetek összes terheit az állam viseli és nem terheli az amugy is agyonnyargatott polgárság magas pótdókját. Aztán jött az írott malaszt, megfogalmaztak egy kérvényt, fölterjesztették jól-rosszul a miniszterhez s nem gondoltak vele többé. Ott szépen aludt az ügy egészen addig, míg egy újabb felszólalás nem érkezett. A város azonban izzadta tovább a keserves adófilléreket, 1892 óta legalább 300 monid háromszázezer koronát. (Fehérvárnak nem is sok!) Mióta azonban Sára Gyula lett városunk országgyűlési képviselője, egyik ambícióját az képezte, hogy a várost ettől a sulyos tehertől megszabadítsa. Nem elégedett meg azsal, hogy drága kis levélkét írogatott a miniszternek; hanem elment

magá személyesen a miniszterhez, államtitkárhoz, az osztálytanácsoshoz, egyszerű-kétszer-háromszor, annyiszor, a hányszor kellett, föltárta a város helyzetét, a jog és méltányosság szempontja alapján kért követelt mindent, a mi bennünket megillet. Az államnak természetesen érdeke, hogy minél kevesebbet adjon ki, s minél többet ruházzon rá más erkölcsi testületre. De mikor nem terhet ki az okosan alkalmazott fölvilágosítás elől, kénytelen meghajolni. Így értük el a minap épen Saára Gyula dr. orsz. képviselő sürgető közbenjárására, hogy fogyasztási adójövedelmünknek kerek 15 ezer koronát nyerjünk. Így értük el most, hogy a miniszter a főreáliskola tételénél az idei 1908-dik évre kötelezte magát a 4900 kor. teher törlesztésére, jövőre pedig a többire, mind a 9900 kor. teher megszüntetésére, Saára Gyula dr. azonban ezzel sem elégszik meg, hanem most azon fáradozik, hogy az állam vegye át a terhekkel együtt az egész főreáliskolát. Így még néhány százezer korona teherrel kevesebb néhezdik majd a mi megsanyargott szegény városunk nyakára.

A felsőbb leányiskola tételénél ismét több ezer koronára menő hasznót szerez városunk országgyűlési képviselőjének ébersegével. Székesfehérvárnak. Az állam ugyanis 8500 kor. évi segélyt biztosított a polgári leányiskolának. Mivel azonban a polgári leányiskola megszűnt és helyette most már a felsőbb leányiskola lépett, a város a polgári iskola számára kérte újra az államsegélyt. Ez azonban nem létezvén, szépen elestünk volna tőle: Saára Gyula dr. azonban megcsinálta az utat a miniszternél ahhoz, hogy hitelutalás útján továbbra is hozzájuthassunk a beigért segélyhez. Persze ez is sok utánjárásra került.

Most már bátran kérdezhethetnénk akárki, hogy miért nem történt mindez eddig is? Azért, mert a város rendesen lóhátról beszélt a miniszterrel. A városi hatóság és az országgyűlési képviselő sohase dolgoztak káróltva a város érdekében. A hatóságnak derőgált pl. egy Kalocsay Alán utánjárását kikérni. Az eredmény az lett, hogy futyoltak ránk, nem kaptunk semmit s gyarapodtak adóságaink tovább. Ha azonban valaki, mint Saára Gyula dr. nem kiméli önmagát hanem egész lelke egész tevékenységét a közérdeknek szenteli, magának semmit se kívén, hanem mindent a városnak javára cselekedvén, elérjük azt, a mit eddig máris elértünk. S van rá reményünk, hogy a jövőben még nagyobb sikereink lesznek.

A Székesfehérvári Zenekedvelők Egyesülete f. hó 16-án este 8 órakor tartja a Szent-István teremben VI. filharmoniai hangversenyt. Az egyesület vezetősége ez uton adja a n. é. közönség szives tudomására, hogy — amennyiben Balassa L. Kálmán hegedűművész akadályozva van az e. hó 16-án tartandó hangversenyen megjelenni — az általa előadandó számok helyett Tschaikowszky Péter „Barkarolá”-ja és Grünfeld Alfréd zongoraművész „Serenáda”-ja fog bemutatásra kerülni. Részletes műsort az egyesület a hangversenyteremben fog kiszolgáltatni.

E hangversenyre az egyesület tagjai díjtalan jegyeiket (f. hó 11., 12. és 13-án d. u. 5—7-ig vehetik át az „Adria”-biztosító intézet helyiségében (Nádor utca 5. sz. l. é.) Az esetleg fennmaradt jegyek február 14-én és 15-én Schmelzer Jákó üzletében (Nádor-utca-6.) rendezésben vásárolhatók.

A honvédség köréből. A védkötelezettség teljesítése után a honvédség kötelezőből elbo-

csátották Orova Károly székesfehérvári m. kir. 17-ik honvéd gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot — Zára Antal honvédszázadoszt, Budapestről a honvédelmi minisztériumtól a székesfehérvári m. kir. V. honvédkerületi parancsnoksághoz helyezték át.

Nagy beteg. Hübnér Károly, a Fejérmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, a mint értesülünk, súlyos természetű betegséggel legveszedelmesebb részén szerencsésen átlélt.

Elhalt ügyvéd. A fővárosi lapok alarmhírei nyomán mi is megirtuk, hogy Arany Lajos ügyvéd vagy tíz napon át nem volt látható s megmagyarázatlan távolléte a legaggodalmasabb kombinációkra adott okot. Most értesíthetjük olvasóinkat, hogy Arany ügyvéd ur. lényeg egy darabban megérkezett s bebizonyította, hogy Arany, a melynek a tűz nem árt. Sőt az a nagyobb összeg pénz, a mely nála volt, szintén nem volt oka nagyobb veszedelmeknek.

Rendkívüli közgyűlés. Városunk törvényhatósági bizottsága e hó 20-án, azaz csütörtökön rendkívüli közgyűlést tart, a melyen a szervezési szabályrendelet kerül tárgyalás alá.

Reichardt emlékére. A Kath. Kör — a mint említettük már — mozgalmat indított az iránt, hogy a korán elhunyt nagytehetségű dr. Reichardt emlékére a sziv kegyeletén kívül látható jel is örökítse. Az adományok eddig lapunk szerkesztőségéhez a következőkötől folytak: első volt, a ki a felhívás után azonnal sietett az elhunyt síremlékéhez adományozni: Schwarzbach Flóra-urhölgy 6 koronával. A helybeli szeminarium növendékei, a kik a szerényebb is kisebb jövedelmük forrásából hozták meg áldozatuk, 30 koronát küldöttek hozzánk. Nemes szívűk áldozatára kevesnek találjuk a szót. Ők tudják, hogy mit veszettek tudós tanárunkban, mi pedig látjuk, hogy mit lehet reményleni azoktól, a kiknek a lelkét ilyen érzelmek hatják át. Kívülük még kaptunk: Hálnék Béla hitoktatótól 10 koronát; Stermeczky Vince képlántól és Bilkei Ferentől 5—5 koronát; Birbauer Viktor dr. városi t. főorvostól, Schmolzt József árvaszedkiadótól, Csucs István hittanártól 2—2 és Dornis István hitoktatótól 1 koronát; összesen 63 koronát.

A Jótékony Műgyűjtés választmánya ezen uton is felkéri a t. közönséget, hogy az általa 1908. évi március hó 1-én rendezendő sorsjáték sikerének előmozdítására nyereménytárgyakat adományozni kegyeskedjék. A jöleltű adakozók ajánlékaikat folyó évi február hó 21-ig sziveskedjéknek özv. Dubovszky Károlyné urnő lakására (Mégveháziér. 9.) küldeni.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület f. évi február hó 12-én délelőtti 10 órakor Székesfehérvárot igazgató-választmányi ülést tartott Esterházy gróf elnöke alatt. Az igazgató-választmány elhatározta, hogy a Somogy megyei Gazdasági Egyesület azon törekvést, hogy Somogy, Tolna-és Fejérmegye gazdáinak bevonásával műtrágya gyárat létesít, minden tekintetben elősegíti, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesületnek a birtokossági közlegelők kisajátítása tárgyában indított mozgalmát üdvösnék tartja s azt a maga részéről is támogatja; március hó 5-én Székesfehérvárot tenyészvilka vásárt rendez; a Magyar Gazda Szövetségnek a visszavándorlóknak érdekében indított földvétel és földbirték szerzési akcióját támogatja, a sertésorvanc elleni kötelező védőoltás elrendelése tárgyában a törvényhozáshoz feliratot intéz. Ezenkívül több más folyóügy nyert elintéztést.

Kerelem. A Belv. Kath. Kör tagjait ismételtén felkérjük, hogy a náluk levő könyvtári könyveket mentől előbb adják át a szolgának. A kör könyvtárosa.

Közigazgatás a városnál. A rendes havi közigazgatási bizottság ülése tegnap folyt le a városnál Havranek József polgármester elnöklésével. A polgármester és rendőrség havi jelentése semmi fontosabbat nem tartalmazván, egyszerűen tudomásul vették. — A pénzügyigazgatóság jelentése szerint a kincstári kövétel: 774.632 k. telt ki, erre befizetett összeg 186.822 k. Hátralék 587.810 korona. Házadamentességét 3, fizetési

halasztást 33 esetben adtak. — A mérnöki jelentéssel kapcsolatban Saára Gyula dr. felszólalt s megemlítvén, hogy az állam abban az esetben, ha a telefonelőfizetők száma a százt meghaladja, az előfizetőknek árnedvezést biztosított. A szám már rég megvan, az előfizetések azonban még mindig a régié. Indítványára a bizottság orvoslás végett felir a kereskedelmi miniszterhez. — A főorvosi jelentést más helyen közöljük. Az állat-orvosi jelentést, melyből kitélnék, hogy 840 darab állat került közfogyasztásra, egyszerűen tudomásul vették. — A tanfelügyelői jelentés felszínre hozta a két legegym. által álló felsőbbéányiskola tanárnő ügyét. Minthogy csak ideiglenesen alkalmazta őket az iskolák, tévesen kiállt ott díjlevelük hatálya elveszett. Erről értesítik a minisztert.

Kormos Ilonka a vasúti munkások mulatságán. Kormos Ilonka, a színházlátogató közönség kedvence február 22-én közre fog működni a vasúti munkások szövetségének helyi csoportja mulatságán. A művésznő vasárnap kávéfel egy küldetés, a közreműködésre és ő a jótékony cél érdekében szívesen tett cseget a kérelemnek.

A Vizivárosi Kath. Kör. febr. 2-án jól sikerült táncvigalmat rendezett a Varga (éle. ver. déglőben), a melyen felülfizetési szünetek voltak: Strait Ferenc 20 kor., Bilkei Ferenc 4 kor., Szenzenstein János 3 kor., 40 f.; Flaskár József, Holly Géza dr., Palánszky Miklós dr., Pánzes Imre, Stéger Péter, Szalagrubér József 2—2 kor., Hufnagl Pál, Weber Károly 1.40—1.40 kor.; Szigl János, Szilyády József 1—1 kor.; Ambach Ferenc, Galler Károly, Kerbler, Károly, Raab József 80—80 fillér; Weger, Mátys 60 fillér; Csikós Andor, Langmár, András, Kuvács Mihály, Makk János, N. N., N. N., Nyáry György, Pangl István, Pásztor Sándor, Pacher István, Planter János, Szabó Ignác, Winter Ernő 40—40 fillér; Jungbluth Lajos, Truckensitz János, Zsapka János 20—20 fillér. Mindezen adományokért hála köszönetet mond az Elnökség.

Előadás a fertőző betegségekről. Dr. Molnár József felsővárosi kerületi orvos ur. febr. 23-án d. u. 3 órakor az ezredéves iskola földszinti termében a szülők, felnőttek és érdekelteknek felolvasást tart „védekezés a fertőző és rá-gályos betegségek ellen beleértve a tüdővédekezést.”

A város közegeisége. Birbauer Viktor főorvos jelentése szerint a feloyt január hónap nem mondható kielégítőnek, mert bárha a születések a halálozásokat szép számmal fölül is mulják s a halálozási arány kisebb mint volt a múlt évben, mégis a beteglétszám igen nagy volt, és az influenza alakú betegség egész családokat döntött ágyba. Az aggokban elhaltaknak nagy száma is nézeleim szerint ezen kórnak tudható be, pedig igazi influenza halálozást statisztikáms csak egyet tüntet ki. A difteritis is szokailan nagy számban mutatkozott, különösen a vizvárosban. Ezen jelzett betegségek kivül a tüdő-és légutaknak hurutos és lobos bántalmi voltak az uralkodó nyaválak. — Születés: törvényes f. u. 51, n. 38. Trvtelei f. u. 5, n. 2. Ikerpár 1. Összesen 96. Házasságra 37 pár lépett. Elhalt ellenben 74. Ezek közt f. u. 41, n. 33. Ebből 7 évűs alul volt törvényes f. u. 11, n. 12. Trvtelei f. u. 2, n. 1. A Sz. György-kórháznak 19 halottja volt, ebből csak 5 volt idegen. Születés a halálozást 22-vel mulja velül. Ha a halottak közt az, az 5 idegent leszámítom, úgy a népességszaporodás 27. Nevezetesebb halálók: Velezűletett gyengesség 5. Gőrcsök 3. Bálhurut 3. Difteritis 2. Vörheny 2. Influenzása 1. Hasi hagymáz 1. (kórházi) Gyermekági ház 1. Tüdőlob 6. Tüdőgyulladás 6. Guta 3. Vízikór 2. Elmebaj Aggkór 21. Öngyilkosság 1. Kúterőszak 10. Véletlen 2. Járványy fajludt kórok állása a következő: Hasi hagymáz maradt 1. Vörheny maradt 9, szaporodott 10, összesen 19. Ebből gyógyult 14. Elhalt 2, maradt 3. Járványos fültömrigylob, (mumpsz) megbetegedett 20, ebből gyógyult 16, maradt 4. Bárányhimlő, megbetegedett 16, gyógyult 14, maradt 2. Difteritis megbetegedett 8, 6 elhalt, maradt 2.

Az Egyházmegyei könyvtárban egy jó házból való f. u. — az ismételőket közeg, osztályt végzett — tanulmány felvételük.

A kath. sajtónak. Szüborics Jenő apát-kanonok 5 db. Új Láp részvény vásárlásával járult hozzá a kath. sajtó céljaihoz.

A Fejérmegyei Irodalmi és Közművelődési Egyesület szépsikerű falvasdó tea-estélyt rendezett f. hó 9-én Bicskén. A szereplők mind egyike kiérdemelte az elismerést, melyet a hálás publikum őket honorálta. Selcsik Margit bájos költeményeivel, Vindisch Mariska ka-ajgató remek előadásával, Szász Józsefné gyönyörű dalaival s Nagy Vince szép költeményeivel hódítottak meg a közönséget. Az estély szencziója Glucklich Vilma a Feministák Egyesületének előadása volt. Erről mi nem beszélünk.

Közzgyűlés. A székesfehérvári déli vasuti személyzet önkéntes tometkezési egylete folyó évi február hó 23-án d. e. 9 órákor tartja XXXIII. rendes évi közgyűlését a budai-uti Latzkovits-féle vendéglőben, melyre tagjait tisztelettel meghívja az élhdség.

A tóvárosi kath. Kór táncestélye. A tóvárosi kath. kör f. hó 5-én rendezte igen jól sikerült táncestélyét a Hury-féle vendéglőben. A táncot egy kis ünneppel előzte meg, melyet a kör élhdsége nyitott meg két szólamu Mária-énekkel. Az éneket Uvald Ilonka bájos szavalata követte, majd a kör műkedvelő gárdája jelent meg az ez alkalomra rögtönzött színpadon; a jelenlévő nagy közönség osztályán tetszése mellett játszott a "A kis Zseni" című kedves egy felvonásos színművet. A darab szereplőinek, Kertész Mariska, Kovács Terus, Nagy Irán és Vock István ügyes, köznyelven játékkért sok tapsban volt részük. A darab helyes dirigálása, valamint az énekkar vezekaválott. vezetéke a kör fardadhatatlan buzgalmu derék titkáranak, Csipkés Gyulának érdeme. A közönség háláját Nagelreiter Alajos dr., ki a kör alelnökének helyetteseként jelent meg, tolmácsolta a színelőadáson. Színelőadás után tánc volt, mely a kör könyvtára javára 109 k. 60 fillért jövedelmezett.

Jótekonycelu sorshuzas. A pénzügyminiszter megengedte, hogy a helybeli izr. Nő- és Krcjácrcgylet f. hó 23-án jótekonycelu sorshuzast tartson. A sorshuzásra 2700 darab 40 filleres sorsjegy kibocsátását engedélyezte. Csak azt kö-tötte ki, hogy a sorshuzas egy kiküldendő politikai biztos jelenlétében történjék meg.

A Polgári Dalkör kirándulása Móra. A móri kath. kör énekkara a székesfehérvári polg. dalkör közreműködése mellett folyó hó 16-án táncsal egybekötött zárkörű hangversenyt rendez. Műsor: 1. Nemzeti ima, előadja a móri vegyeskar. 2. Hej Rákóczy katonái, Echardtól, előadja a székesfehérvári polgári dalkör. 3. Népdalok, előadja Vinkóczy Károly. 4. Áldd meg százszor Goll-tól, előadja a móri vegyeskar. 5. Kurucz nóták, tárogaton előadja Pusztai Sándor. 6. Irom levelemet Batig Máriának Pogácsahnígtól; előadja a székesfehérvári polgári dalkör. 7. Népdalok, előadja Szabó István.

Iparhatóság megbizottak. A rendőrő-kapitányi hivatal mint I. fokú iparhatóság mellé az iparhatóság megbizottak 1908-ik évre kinevezetvén, működési körükre a következőképen állapították meg: I. Az iparhatóságok elhözésére: kereskedők: Ruchányai Imre, Hochwald Mór, Iparosok: Boji Lajos, Essér Lajos, Almássy Antal. II. A tanoncskolák ellenhözése: Fenyves Jenő, Donnenberg József, Zachariás Lajos, Leri Ferenc, Regényi Lajos, III. A műhelyek megszemezésére: Noszko Gyula, Almássy István Finta Imre Gut-tman Lipót, Vágner Péter. IV. A gyárak megszemezésére: Schlesinger Emil, Ferenc Gyula, Frankl Lipót, Boross Endre, Heckenast Kálmán.

Jó házikoszt kapható. Megyeháztér 13. sz. alatt.

Országos jubileum zarándoklat Lourdesbe. Boldogságos Szűz Mária megjelenésének 50 évfordulója alkalmából méltóságos és főtisztelendő dr. Prohászka Ottokár megyés püspök ur védnöksége és nagyságos főtisztelendő dr. Giesswein Sándor ur, biersi apát, kanonok, országgyűlési képviselő és a Szent-István-Társulat alelnöke vezérlete mellett vezetik: főt. Kompanek József esperes-plebános, főt. Fehér Ferenc és főt. Pásztorok Jozsef plebános urak. Indulás. 1908 márc. hó-án: A utirány: Budapest—Fiume—Budapest. III. osztály 205 korona, II. osztály 395 korona, I. osztály 500 korona, amely összegben 8 napi szállodai ellátás is befoglaltatik és pedig Lourdes. 4 nap, Padual 1 nap Milano 1 nap, Marseille 1 nap, Genua 1 nap, B) Utirány: Ugy mint fent Lourdesig, viésza Genova—Pisa—Róma—Loretto—Fiume—Budapest. III. osztály 250 kor., II. osztály 450 kor., I. osztály 560 korona, amely összegben 11 napi ellátás is befoglaltatik és pedig Milano, Marseille, Genova 1 nap. Lourdes 4 nap. Róma 4 nap. Részletes programok a következő helyeken kaphatuk: Főtisztelendő Fehér Ferenc plebános Ebed (Esztergommege), Magyar. utazási Vállalat r. t. Budapest, IV., Eskü út. 3. szám.

A lesoványodást

meggátolja, a testet, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszt a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki

Az ábrán látható a Scott-féle emulsió készítéséhez használt halolaj forrását jelképezi.

SCOTT-féle EMULSIO

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkatrészekből összeállított SCOTT Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 80 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

Szerencsétlen esés. Horváth Sándorné. Jenő asszony kocsin tartott hafalé a szerdai helipiac után d. u. fél 2 órákor a szabadtéri úton, midőn kocsija összetalálkozott Kó Ferenc helybeli fakos (Olaj-u. 23.) homokot vivő kocsijával. Kó Ferenc vigyázatlansága folytán a két kocsi összeütöközött, mire Horváth Sándorné oly szerencsétlenül vágódott ki a földre, hogy bal karját eltörte s fején is sérüléseket szenvedett. Rögtön beszállították a helybeli Szent György kórházba, ahol Frank Géza dr. orvosi kezelés

alá vette. Előreláthatólag 6 hét beletelik, mire karjának épségét visszanyeri. A vigyázatlan kocsi a szerencsétlenség színhelyéről sietve eloson, azonban a rendőrök elfogták.

Milyen idő lesz? Meteor jelzése szerint februári csomópontjai közül legerősebb hatásúak a 4., 10., 15. és 28-ikak. Az első csapadékos a bolygókról következtetve hóesséssel, a 4-iki enyhültebb jellegű, a 10-iki ismét mérsékelt hideg mely egyszerűen e hónap leghidegebb jellegű csomópontja. Ezt követőleg változó, inkább enyhült idő. A 28-iki esetleg viharos vagy csapadékos jelleggel.

Gondatlan gépész. Szuszter Gusztáv gépész a Seregelyeshez tartozó Ernőmajorban nagy szerencsétlenségnek lön okozója folyó hó 1-én. Gazdája többször figyelmeztette, hogy javítsa ki a répvágó gépet, figyelmeztetését mindannyiszor eleresztette a füle mellett. Gondatlansága okozta azáltal azt a szerencsétlenséget, hogy a gép elvágta Francsi Ferenc tehensnek kezét s összetörte ujjait. A gondatlan gépésznek az ügyességgel gyűlik meg a baja.

SZÍNHÁZ.

Kedd, febr. 11.

Orfeusz a pokolban. Hosszas készülődés, sok-sok visszavonulás után végre színré kerülhetett a klasszikus zenéjéről annyira híres Orfeusz a pokolban. Kormos Ilonka persze újra kitett magáért, de osztozott vele a sikerben Soki Vilma az ő bájos énektalentumával, sőt Holéczi is, aki szintén énekel. A többiekől persze szintén nem akarjuk megtagadni a jóakaratot. A közönség majdnem telt házat hozott össze.

Szerda, febr. 12.

Csöppség. Csendes Alisz jutalomjátéka. A színtársulat naiváját mindenkinek szeretnie kell. Olyannak kell lennie, a kit mindenki becéz, a kit mindenki dédelget, a kire senki se haragszik, a kire senki sem irigykedik s a kinek az utjára nem löviseket, hanem rózsákat hintenek. Ezt magával hozza a naíva szerepköre, a mely mindig szympatiát kelt maga iránt. Csendes Alisz mint színésznő régóta rászolgált minderre. Évek óta élvezi a közönség az ő mindig kedves, diszkrét, jóízű párosult játéka. A Csöppséget pedig mintha neki írták volna. Mikor évekel ezelőtt nálunk játszott, mindenkit elragadtatott vele s bebizonyította, hogy művészetrel és kedvességgel is játsza. Ezért választotta tegnap jutalomjátékának s ezért halmozta el őt a házat zsufolásig megtöltő publikum virággal, tetszése nyilvánításával, tapsal és zajos éljenzéssel. S mindezt nagyon is kiérdemelte Csendes. Játékát nem részleteztük, csak annyit mondtunk újra, hogy rászolgált arra, hogy jó színésznőnek tartsák. Társai: különösen Kovács, Holéczi, Szatmári, Szatmáriné teljes elismerésre játszottak és a siker másik felét bátran maguknak követelhetik. Velük együtt mutatkozott be egy új színész, Alapi Nándor is, a ki most végezte a színi akadémiát és most próbálgatja szárnyait a repülésre. Megjelenése szympatikus, hangja különösen kellemesen cseng. Játékán meg-látszik még a hajlékonyság hiánya, de becsületés jóakarata, kitűnő szereptudása, mindezt szívesen fejejtette velünk. A szereplők közül csak Vétesről szólni egy-két szót. Egy pápának eléggé rokon-szenves szerep jutott neki prédául, a melyban tökéletesen megelégedett magával mikor egy csomó hülye vonást egyesített az atygy is policejwidrig ábrázatán. Ő úgy gondolja, hogy a pap szerepéhez elég az is. Persze a legsötétebb Dob-utca miként formált volna számára különb izlést?

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban, Szt.-István-tér 1.

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ

CIM, CIMER, SZOBAFÉSTŐ és MÁZOLÓ
SZÉKESFEHÉRVÁR, VÁSÁRTER 17. SZÁM.
Elvállal minden szakmába vágó munkát a legnagyobb igényeknek megfelelőleg, szolid árak mellett.
Ugyanott egy jó házból való fiu tanulókat felvétetik.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.